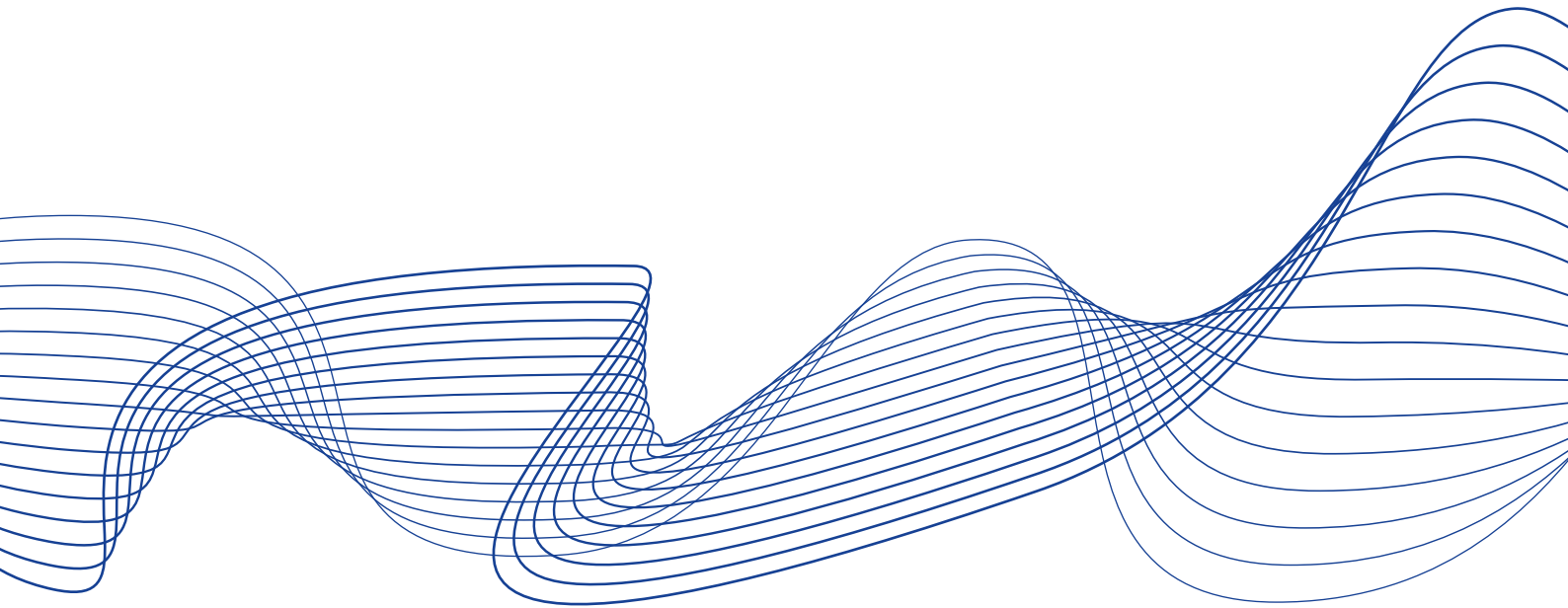

Årsrapport
2014

ESRB
Europeiska systemrisknämnden
Europeiska systemet för finansiell tillsyn

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	4

Förord

Mario Draghi
Ordförande för Europeiska
systemrisknämnden

Detta är Europeiska systemrisknämndens (ESRB) fjärde årsrapport. Den omfattar perioden mellan den 1 april 2014 och den 31 mars 2015. Med ikraftträdandet av EU:s nya banklagstiftning (CRD IV/CRR) är detta också den första perioden under vilken makrotillsynsmyndigheter har haft möjlighet till diskretionär användning av makrotillsynsverktyg i Europeiska unionen. ESRB har även spelat en viktig roll genom sina rekommendationer att nationella myndigheter upprättas, med förslaget att de tilldelas ett tydligt policymandat och att de utarbetar strategier för policyåtgärder där så erfordras. Den första fasen i upprättandet av makrotillsyn i Europa har alltså slutförts. Det är endast ett fåtal medlemsstater som ännu inte antagit sådan lagstiftning och jag skulle vilja uppmana dem att gå vidare med rekommendationerna från ESRB.

Denna årsrapport ger en första institutionell översikt över de runt 90 policyåtgärder som tagits av medlemsstaterna och som anmälts till ESRB under den granskade perioden. Hälften av dem rör procedurfrågor medan den andra hälften består av nya fulljädrade policyåtgärder, inriktade på att i förebyggande syfte hantera sårbarheter. ESRB har tillhandahållit ett forum för myndigheterna där dessa kan utbyta första erfarenheter av genomförande av makrotillsynen. Parallellt har ECB haft möjligheten att komplettera dessa nationella åtgärder och på så vis skapa ett ramverk som bidrar till att undvika lägen där det vore lättare att inte agera än att faktiskt agera.

Det räcker dock inte med att ta itu med sårbarheterna inom banksektorn, och särskilt inte när svåra omständigheter skapar samma sårbarheter mellan olika finansmarknadssegment och när myndigheterna avser att etablera en kapitalmarknadsunion. Arbetet med att bättre förstå spridningseffekterna på alla nivåer i det finansiella systemet, mot bakgrund av en snabbt växande skuggbankssektor, har gått framåt. Samtidigt måste man ta itu med och lösa de invecklade strukturella frågor som präglat den finansiella krisen under de senaste åren, och deras globala karaktär innebär att man måste gå till grunden med dem utifrån ett medelfristigt perspektiv. Här kan nämnas t.ex. de incitament som skapats genom den nuvarande regleringen av exponeringar mot statspapper, som ESRB tillägnat en särskild rapport.

Slutligen vill jag uttrycka mitt varma tack till professor Martin Hellwig, professor André Sapir och professor Marco Pagano samt till de övriga medlemmarna av den rådgivande vetenskapliga kommittén för deras stöd till ESRB under de gångna fyra åren. Deras mandat löpte ut i mars 2015.

Frankfurt am Main, juli 2015

A handwritten signature in blue ink that reads "Mario Draghi". The signature is fluid and cursive, with the first name "Mario" being larger and more prominent than the last name "Draghi".

Mario Draghi
ESRB:s ordförande

Sammanfattning

Perioden som behandlas i denna årsrapport har kännetecknats av de första tecknen på normalisering av den ekonomiska aktiviteten i Europa efter en lång tid av kris. Den underliggande svagheten i ekonomin, den långa perioden med låg inflation och därav följande låga räntor har icke desto mindre påverkat de makrofinansiella förhållandena negativt och på så vis ställt alla finansmarknadssektorer inför nya utmaningar. Framför allt blir hållbarheten i de aktuella nivåerna på tillgångspriser alltmer avhängigt av en starkare ekonomisk återhämtning och jakten på avkastning fortsätter att exponera investerare för riskerna av en global prisjustering på de finansiella marknaderna. Spänningar avseende konflikten i Ukraina bidrar till den allmänna osäkerheten. Händelser i Grekland har blåst nytt liv i risker som är relaterade till hållbarheten i de offentliga finanserna om än med få tecken på spridningseffekter på marknadspriser under den granskade perioden. Ett visst mått av oro har också uppstått i och med att marknadslikviditeten upplevs vara otillräcklig i vissa finansmarknadssegment mot bakgrund av vissa episoder med excessiv kortfristig volatilitet. Effekterna av de låga räntorna för finansiell stabilitet behöver övervakas mer ingående för att säkerställa att makrotillsynen och/eller finansregleringen snabbt kan agera för att skydda den finansiella stabiliteten.

Positivt är att viktiga resultat uppnåtts. Översynen av kvaliteten på tillgångar och den samlade bedömningen av betydande banker i euroområdet samt EBA:s stresstest i Europeiska unionen, till vilken ESRB bidrog med ett ytterst negativt scenario, har gjort framsteg mot en starkare och mer motståndskraftig banksektor, vilket lett till förbättrade marknadsvärderingar av banker. Eiogas stresstest, även det baserat på ett negativt scenario som utarbetats av ESRB, lyfte fram strukturella sårbarheter i försäkringsbranschen som tidigare dolts av Solvens I-standarder. På detta vis banades vägen för ytterligare policyåtgärder av Eiopa som ska följa ikraftträdandet av Solvens II-ordningen. Genomförandet av EMIR-lagstiftningen skapar också en bas för ikraftträdande av clearingkrav. ESRB har i yttranden till Esma bidragit till detta.

Fler viktiga strukturfrågor har identifierats. Här kan nämnas låg lönsamhet hos banker, försäkringsbolag och även pensions- och investeringsfonder i det rådande marknadsläget, genomförandet av nya resolutionskrav för banker (framöver även för andra finansmarknadsaktörer, t.ex. försäkringsbolag och centrala motparter), och den bredare systemeffekten av uppföranderisker (conduct risks) i banksektorn och därutöver. Särskild uppmärksamhet har ägnats regleringen av exponeringar mot statspapper, som är en fråga som ESRB har arbetat med under de senaste tre åren. ESRB:s analys har syftat till att: i) producera en motiverad katalog över bestämmelser som säkerställer en förmånlig behandling av exponeringar mot statspapper i bank- och försäkringslagstiftning globalt och på EU-nivå, ii) samla in uppgifter om dessa exponeringar och försöka identifiera faktorer som utlöser ett visst marknadsbeteende, och iii) analysera policyalternativ från många möjliga medelfristiga interventioner med en lista över fördelar och nackdelar av var och en av dessa. ESRB har tagit på sig detta arbete i syfte att bidra till en mer strukturell lösning till den negativa återkopplingsloopen mellan den statsfinansiella situationen och tillståndet i bank- och finanssektorn, som gjort det särskilt svårt och betungande att bemöta finanskrisen under de senaste åren. Ett trovärdigt och effektivt genomförande av strukturreformer är nödvändigt för att kunna lösa detta problem på medellång till lång sikt.

Under perioden har särskild uppmärksamhet ägnats åt att analysera EU-staternas första användning av de nya makrotillsynsverktygen i EU:s lagstiftning. Ett land (Sverige) har redan infört den kontracykliska kapitalbufferten, medan ett annat land (Belgien) har använt den s.k. flexibilitetsklausul som avses i artikel 458 i kapitalkravsförordningen, vilket skärper riskvikterna för vissa fastighetsexponeringar. Belgien begärde ett yttrande av ESRB. Några EU-medlemsstater har varit extra aktiva och använt en kombination av olika instrument. En fråga som kräver ytterligare arbete är samordningen mellan tillsynsmyndigheterna, även avseende de gränsöverskridande effekterna av deras åtgärder, samt reciprociteten i makrotillsynsåtgärder dem emellan i syfte att undvika regelarbitrage och bevara lika konkurrensvillkor. Framsteg om makrotillsynsverktyg har gjorts i två avseenden: i) identifiering av gemensamma regler och indikatorer för att sätta kontracykliska buffertvärden (inklusive en formell ESRB-rekommendation för utsedda myndigheter samt ii) användning i makrotillsynen av tillägg till skuldkvoten. ESRB:s handbok publicerad 2014 ägnar ett nytt kapitel åt detta.

Vad gäller bedömningen av genomförandet av tidigare ESRB-rekommendationer är den övergripande utvärderingen fortsatt positiv. Som tidigare nämnts har rekommendationerna om makrotillsynsmandat (ESRB/2011/3) och om makrotillsynspolitikens mellanliggande mål och instrument (ESRB/2013/1) tagits emot med bred enighet, vilket syns i policygenomförandet. En framgångsrik tillämpning av ESRB:s rekommendation om utlåning i utländsk valuta (ESRB/2011/1) har hjälpt länder att mildra de potentiellt mycket stora följderna av den schweiziska francens mycket snabba appreciering i januari 2015. ESRB:s rekommendation om kreditinstitutens finansiering i US-dollar (ESRB/2011/2) har också i stort sett genomförts, med förbehåll för det överenskomna proportionalitetskriteriet.

Slutligen har en ny rådgivande vetenskaplig kommitté (ASC) tillsatts genom det stadgeenliga förfarande som möjliggör för berörda parter att presentera sin ansökan. ASC:s nye ordförande är professor Philipp Lane från Trinity College Dublin. De två vice ordförandena är professor Marco Pagano från Neapeluniversitetet Federico II och professor Javier Suarez från Center for Monetary and Financial Studies (CEMFI) i Madrid.

© **Europeiska systemrisknämnden (ESRB), 2015**

Adress 60640 Frankfurt am Main, Tyskland
Tfn +49 69 1344 0
Webbplats www.esrb.europa.eu

Alla rättigheter förbehålls.

Återgivning för undervisning och icke-kommersiella syften är tillåten under förutsättning att källan anges.

Stoppdatum för uppgifterna i denna rapport var den 26 juni 2015.

Detta är en översättning till svenska av förordet och sammanfattningen i ESRB:s årsrapport 2014. För mer information, se den fullständiga engelska versionen på www.esrb.europa.eu.

ISSN 1977-5288 (online)
ISBN 978-92-899-1932-6 (online)
DOI 10.2866/75272 (online)
EU katalognummer DT-AB-15-001-SV-N (online)